

Data: 23 września 2020
Znak sprawy: DDR-III.0210.11.2019

Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Rozwoju

—
Jadwiga Emilewicz

Pan Piotr Duda
Przewodniczący NSZZ
„Solidarność”

Pani Dorota Gardias
Przewodnicząca Forum Związków
Zawodowych

Pan Andrzej Radzikowski
Przewodniczący Ogólnopolskiego
Porozumienia Związków
Zawodowych

dotyczy: opiniowanie projektu ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, ustawy o pracownikach urzędów państwowych oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (UD49)

Szanowni Państwo,

zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych przekazuję do zaopiniowania *projekt ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, ustawy o pracownikach urzędów państwowych oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (numer w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD49) wraz z uzasadnieniem oraz oceną skutków regulacji.

Wspomniany projekt został już procedowany w poprzedniej kadencji, jednak prace nad nim nie zostały wówczas zakończone.

Zwracam się z uprzejmą prośbą o zgłoszenie ewentualnych opinii lub uwag do *projektu* w formie załączonej tabeli **w terminie 30 dni**, także w wersji edytowalnej na adres: ust.rmisp@mr.gov.pl.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Z poważaniem
Jadwiga Emilewicz

[podpisano elektronicznie]

Załączniki:

- *projekt ustawy wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji;*
- *tabela uwag.*

U S T A W A

z dnia   2020 r.

**o zmianie ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, ustawy o
pracownikach urzędów państwowych oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed
sądami administracyjnymi**

Art. 1. W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz. U. poz. 648) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
  - „2) organizowanie mediacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej;”;
- 2) w art. 9 w ust. 1:
  - a) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
    - „6a) brać udział w postępowaniu w sprawach cywilnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, o których mowa w części pierwszej w księdze pierwszej w tytule VII w dziale III ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 i 1578), jeżeli stroną jest przedsiębiorca, który wyraził zgodę na piśmie na udział Rzecznika, oraz jeżeli Rzecznik brał udział w postępowaniu administracyjnym poprzedzającym to postępowanie sądowe – na prawach przysługujących prokuratorowi;”;
  - b) pkt 8 otrzymuje brzmienie:
    - „8) zwracać się o wszczęcie postępowania administracyjnego, a także uczestniczyć w każdym toczącym się postępowaniu administracyjnym – na prawach przysługujących prokuratorowi;”;
  - c) po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:
    - „8a) wnosić skargi do sądu administracyjnego, skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego, zażalenia w postępowaniu sądownoadministracyjnym, skargi o wznowienie postępowania, które zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu administracyjnego, a także

uczestniczyć w każdym toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym – na prawach przysługujących stronie;”;

3) w art. 10 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Wniosek skierowany do Rzecznika powinien zawierać oznaczenie wnioskodawcy w sposób umożliwiający jego identyfikację jako przedsiębiorcy albo organizacji przedsiębiorców, a także określać przedmiot sprawy.”;

4) w art. 12:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zapewnić dostęp do akt i dokumentów spraw toczących się, zawieszonych i zakończonych oraz przekazać ich odpisy i kopie;”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Rzecznik może określić termin, w jakim powinny być dokonane czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 537) w art. 48:

1) w ust. 1a zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Przepisów art. 2 pkt 1, art. 7 ust. 6 i art. 30 ust. 1 nie stosuje się w odniesieniu do pracowników urzędów wymienionych w art. 1 ust. 1 pkt 1, 2, 3b, 6–7b, 9 i 13.”;

2) po ust. 1c dodaje się ust. 1d w brzmieniu:

„1d. Przepisów ust. 1b i 1c nie stosuje się w odniesieniu do pracowników urzędu wymienionego w art. 1 ust. 1 pkt 7b.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 50 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Uprawnionym do wniesienia skargi jest każdy, kto ma w tym interes prawny, prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz organizacja społeczna w zakresie jej statutowej działalności, w sprawach dotyczących interesów prawnych innych osób, jeżeli brała udział w postępowaniu administracyjnym.”;

2) w art. 52 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Skargę można wnieść po wyczerpaniu środków zaskarżenia, jeżeli służyły one skarżącemu w postępowaniu przed organem właściwym w sprawie, chyba że skargę

wnosi prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka lub Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.”;

3) w art. 53 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W sprawach wskazanych w § 1 i 2 prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka lub Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców mogą wnieść skargę w terminie sześciu miesięcy od dnia doręczenia stronie rozstrzygnięcia w sprawie indywidualnej, a w pozostałych przypadkach w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie aktu lub podjęcia innej czynności uzasadniającej wniesienie skargi. Termin ten nie ma zastosowania w sprawach, o których mowa w § 2a.”;

4) w art. 74a § 10 otrzymuje brzmienie:

„§ 10. W przypadku pism doręczanych uczestniczącym w postępowaniu przed sądem prokuratorowi, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Praw Dziecka i Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz organowi, którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania zaskarżono, sąd przesyła pismo bezpośrednio do elektronicznej skrzynki podawczej podmiotu publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, za urzędowym poświadczeniem odbioru.”;

5) art. 92 otrzymuje brzmienie:

„Art. 92. § 1. Postępowanie przed sądem toczy się z udziałem prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka lub Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, jeżeli wnieśli skargę albo gdy zgłosili swój udział w postępowaniu przed sądem.

§ 2. Nieobecność prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka lub Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców na rozprawie nie wstrzymuje rozpoznania sprawy przez sąd.”;

6) w art. 175 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli skargę kasacyjną sporządza sędzia, prokurator, notariusz, radca Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, będący stroną, jej przedstawicielem lub pełnomocnikiem albo jeżeli skargę kasacyjną wnosi prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka lub Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.”;

7) w art. 177 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Termin do wniesienia skargi kasacyjnej dla stron wiąże również prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Jeżeli jednak orzeczenia nie doręcza się stronie prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka i Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców mogą w terminie trzydziestu dni od dnia wydania orzeczenia wystąpić o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i wnieść skargę kasacyjną w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem.”;

8) w art. 239 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka i Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;”.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Aneta Mijal

Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego

w Ministerstwie Rozwoju

/podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

I. POTRZEBA I CEL WYDANIA AKTU PRAWNEGO

Projekt ustawy ma na celu usprawnienie funkcjonowania Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (dalej jako „Biura Rzecznika”) oraz usunięcie luk prawnych pojawiających się w przepisach w tym zakresie. Ponadto, celem projektu jest poszerzenie kompetencji Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (dalej jako „Rzecznik”), np. o organizowanie mediacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej, uzyskiwanie dostępu do akt i dokumentów spraw toczących się bądź zawieszonych, a także możliwość brania udziału w postępowaniu w sprawach cywilnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, pod warunkiem, że jego stroną jest przedsiębiorca z sektora małych i średnich przedsiębiorców (MŚP). Projekt zawiera również zmiany o charakterze doprecyzującym.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROPONOWANYCH ZMIAN

1. Zmiany w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (art. 1 projektu)

Przewidziane propozycje zmian poszerzają katalog kompetencji Rzecznika, a jednocześnie doprecyzowują przepisy, które mogą budzić potencjalne wątpliwości.

Zmiana w art. 1 pkt 1 projektu polega za zastąpieniu istniejącego obecnie w ustawie (jako jednego z zadań Rzecznika) sformułowania „pomoc w organizacji mediacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej” zwrotem „organizowanie mediacji”. „Pomoc w organizacji mediacji” jest pojęciem węższym niż „organizowanie mediacji” – to ostatnie zakłada też np. możliwość zachęcania stron do ich podjęcia w ogóle oraz możliwość podejmowania dalej idących kroków, np. poprzez wskazanie proponowanej osoby mediatora. Zmiana pozwoli na wyraźne ugruntowanie kompetencji Rzecznika w tym zakresie, przyznając mu istotną rolę w ramach systemu alternatywnego rozwiązywania sporów na linii przedsiębiorcy — organy administracji publicznej. Powyższe rozwiązanie powinno przyczynić się zatem do zwiększenia dostępności tego sposobu łagodzenia konfliktów. Należy przy tym jednak jednocześnie zastrzec, że mediacje z samej swojej natury mają charakter dobrowolny i żaden podmiot (w tym zarówno przedsiębiorca, jak i organ administracji publicznej) nie może zostać przymuszony do wzięcia w nich udziału.

Zmiany proponowane w art. 1 pkt 2 lit. a projektu wprowadzają nową kompetencję dla Rzecznika, tj. możliwość brania udziału w postępowaniu w sprawach cywilnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, o których mowa w części pierwszej w księdze pierwszej w tytule VII w dziale III ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Przedstawione rozwiązanie zakłada jednak, że będzie to możliwe tylko w przypadku, gdy stroną w takim postępowaniu będzie przedsiębiorca z sektora MŚP, który wyraził zgodę na piśmie na udział Rzecznika, oraz gdy Rzecznik brał udział w postępowaniu administracyjnym poprzedzającym omawiane postępowanie sądowe. W takiej sytuacji jego udział w postępowaniu cywilnym odbywać się będzie na zasadach analogicznych do tych dotyczących udziału prokuratora. Konieczność wprowadzenia omawianej kompetencji związana jest ze specyfiką tego typu postępowań cywilnych – choć uczestniczące w nich strony są sobie równe pod względem formalnym, to w większości przypadków przedsiębiorca znajduje się jednak na słabszej pozycji względem organów rentowych. W praktyce sprawy takie są ponadto swoistym „przedłużeniem” postępowań administracyjnych toczonych przed ww. organami, w których to postępowaniach Rzecznik, już na gruncie obowiązujących przepisów, może uczestniczyć.

Zmiany wprowadzane w art. 1 pkt 2 lit. b i c projektu doprecyzowują zakres uprawnień Rzecznika w aspekcie postępowań administracyjnych i sądownoadministracyjnych (dopasowując jednocześnie siatkę pojęciową do przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi), zwłaszcza poprzez wskazanie, że może on uczestniczyć we wszystkich postępowaniach już się toczących, a nie jedynie tych, które zainicjował on sam.

Projekt w art. 1 pkt 3 określa wytyczne dotyczące wniosku kierowanego do Rzecznika. Przewiduje on, że wniosek tego typu powinien zawierać oznaczenie wnioskodawcy w sposób umożliwiający jego identyfikację jako przedsiębiorcy albo organizacji przedsiębiorców, a także określać przedmiot sprawy. Rozwiązanie takie ułatwi procedurę rozpatrywania wniosków trafiających do Rzecznika.

Zmiany przedstawione w art. 1 pkt 4 lit. a projektu mają na celu modyfikację zakresu obowiązków organów, organizacji lub instytucji publicznych, do których zwróci się Rzecznik, w zakresie udzielania mu dostępu do akt i dokumentów. Przewiduje się, że Rzecznik będzie mógł uzyskać taki dostęp w odniesieniu do badanej przez siebie sprawy, która to wcale nie będzie musiała, jak obecnie, mieć charakteru sprawy zakończonej. Poza tym, organy, organizacje i instytucje publiczne będą obowiązane przekazać odpisy i kopie ww. akt

i dokumentów – także dotyczące m.in. spraw zawieszonych. Zastrzeżenia wymaga jednak, że kompetencje Rzecznika nie naruszają i nie mogą naruszać przepisów o tajemnicach prawnie chronionych.

Rozwiązanie przewidziane w art. 1 pkt 4 lit. b projektu wskazuje natomiast, że dla dokonania przez organy, organizacje lub instytucje publiczne czynności, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1–3 ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (a zatem dla: 1) zapewniania dostępu do akt i dokumentów spraw toczących się, zawieszonych i zakończonych, oraz przekazywania ich odpisów i kopii; 2) udzielania żądanych przez Rzecznika informacji i wyjaśnień; 3) udzielania wyjaśnień dotyczących podstawy faktycznej i prawnej swoich rozstrzygnięć) może zostać wyznaczony przez Rzecznika odpowiedni termin. Rozwiązanie takie inspirowane jest uprawnieniem przewidzianym w przepisie art. 17 ust. 2 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich. W ocenie projektodawcy, wymienione czynności są w sposób inherentny związane z prowadzonymi przez ww. podmioty sprawami. Tym samym ich przeprowadzenie nie powinno być dla nich szczególnie skomplikowane i czasochłonne. Podkreślenia wymaga też, że informacje uzyskane przez Rzecznika tą drogą mogą mieć istotny wpływ na sprawność prowadzenia przez niego odpowiednich działań zmierzających do ochrony praw i wolności przedsiębiorców z sektora MŚP, w szczególności do ustalenia czy w trakcie trwającego jeszcze postępowania dochodzi do naruszeń prawa. W konsekwencji, ewentualne wyznaczenie przez Rzecznika odpowiedniego terminu w tym zakresie będzie stanowiło dla tych podmiotów istotny czynnik „motywacyjny” i ulepszający ich współpracę z Rzecznikiem.

2. Zmiana w ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (art. 2 projektu)

Kwestie czasu pracy pracowników Biura Rzecznika są regulowane w istotnej mierze przepisami ustawy o pracownikach urzędów państwowych (upup). Zgodnie z art. 30 ust. 1 upup rozkład czasu pracy w tygodniu oraz jego wymiar w poszczególnych dniach tygodnia ustala kierownik urzędu zgodnie z zasadami określonymi w drodze rozporządzenia przez Prezesa Rady Ministrów. Na podstawie tego upoważnienia ustawowego zostało wydane rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2007 r. w sprawie czasu pracy pracowników urzędów administracji rządowej. Zakres podmiotowy tego rozporządzenia nie obejmuje jednak Biura Rzecznika, co oznacza, że jego przepisy nie mają zastosowania do ustalania rozkładu czasu pracy pracowników Biura.

Należy zauważyć, że w przepisie art. 48 ust. 1a upup pracownicy określonych urzędów zostali wyłączeni spod stosowania wobec nich m.in. art. 30 ust. 1 upup, z jednoczesnym przypisaniem kierownikowi danego urzędu kompetencji do ustalania rozkładu czasu pracy i jego wymiaru w poszczególnych dniach tygodnia. Także i wskazane w tym przepisie odesłanie nie obejmuje jednak Biura Rzecznika.

Rzecznik, zgodnie z założeniami ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, nie jest organem administracji rządowej. Dla właściwej realizacji jego zadań konieczne jest zagwarantowanie mu jak największej dozy niezależności od organów administracji publicznej. Warto także wspomnieć, że ustawa - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej w art. 9 przewidywała zmianę w upup, na mocy której w art. 1 ust. 1, określającym zakres stosowania tej ustawy, w pkt 7b dodano Biuro Rzecznika. Umieszczenie Biura w art. 1 ust. 1, nie zaś w ust. 2, wskazuje w sposób jednoznaczny, że uznano Rzecznika za organ administracji publicznej nie wchodzący w skład administracji rządowej. Niemniej spowodowało to, że z jednej strony Biuro Rzecznika nie zostało wyłączone spod stosowania art. 30 ust. 1 upup, z drugiej zaś strony przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 30 ust. 1 upup nie obejmują formalnie Biura. Powstała w ten sposób luka prawna powinna zostać usunięta przez odpowiednią zmianę stanu prawnego. Zwraca uwagę, że w chwili obecnej pracownicy Biura Rzecznika znajdują się w gorszej sytuacji niż pracownicy analogicznych urzędów, takich jak Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich czy Biuro Rzecznika Praw Dziecka. Nie mogą bowiem liczyć na wyznaczenie dnia wolnego od pracy ani przez kierownika urzędu (tj. Rzecznika) ani przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Zaproponowana nowelizacja razem z uprawnieniem do samodzielnego ustalania przez kierownika urzędu rozkładu czasu pracy w tygodniu i jego wymiaru w poszczególnych dniach tygodnia, dodaje także kompetencję Rzecznika do określania stanowisk, na których zatrudnieni pracownicy są urzędnikami państwowymi, a także określenia wykazu stanowisk objętych aplikacją administracyjną oraz zasad i trybu odbywania tej aplikacji. Określające je normy sprzężone są w tożsamej jednostce redakcyjnej, a przyznanie wyrażonych w nich kompetencji wpisuje się w założoną ideę autonomii Rzecznika.

Jednocześnie jednak proponuje się utrzymać dotychczasową praktykę w zakresie ustalania regulaminu wynagradzania w urzędzie oraz dysponowania i podwyższania w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia dodatkowego funduszu nagród dla urzędników państwowych za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej, pozostawiając ją nadal w gestii

Rady Ministrów. By było to możliwe, konieczna jest zmiana polegająca na dodaniu do upup nowego przepisu, tj. art. 48 ust. 1d.

Warto też podkreślić, że wobec pracowników Biura Rzecznika nadal zastosowanie będą miały przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek. W kontekście dodania ust. 1d do art. 48 upup, będzie to skutkowało tym, że Rzecznik określając stanowiska, na których zatrudnieni pracownicy są urzędnikami państwowymi, będzie obowiązany do uwzględnienia przepisów przywołanego rozporządzenia jako zawierającego przepisy o charakterze powszechnie obowiązującym.

3. Zmiana w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (art. 3 projektu)

Zmiany przewidziane w ustawie – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (ppsa) mają przede wszystkim charakter precyzujący. Choć przepisy ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców jasno wskazywały (w art. 9 ust. 1 pkt 8, w jego dotychczasowym brzmieniu) na zakres i tryb uczestnictwa Rzecznika w postępowaniach sądownoadministracyjnych, to sama instytucja Rzecznika nie została bezpośrednio dopisana do treści odpowiednich przepisów ppsa traktujących o osobie prokuratora. W opinii niektórych podmiotów, w tym samego Rzecznika, mogło to powodować pewne wątpliwości interpretacyjne, a zatem grozić utrudnieniem spełniania realizacji zadań, dla których instytucja ta została powołana. Z tego powodu w przedstawianym projekcie przewiduje się dokonanie odpowiednich zmian w art. 50 § 1, art. 52 § 1, art. 53 § 3, art. 74a § 10, art. 92, art. 175 § 2, art. 177 § 2 oraz art. 239 § 1 pkt 2 ppsa. Warto dodać, że we wszystkich tych przepisach wskazani są także Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Rzecznik Praw Dziecka, tj. instytucje zbliżone do Rzecznika.

4. Przepis o wejściu w życie (art. 4 projektu)

Art. 4 projektu określa, że ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Termin ten jest zgodny z przepisem art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych i motywowany jest potrzebą szybkiego wejścia w życie poszerzenia uprawnień Rzecznika, co powinno pozytywnie przełożyć się na zakres ochrony praw przedsiębiorców z sektora MŚP w Polsce.

III. WYKAZ AKTÓW WYKONAWCZYCH, KTÓRE BĘDĄ WYDANE W WYNIKU UCHWALENIA PROJEKTU

Projekt ustawy nie wymaga wydania aktów wykonawczych.

IV. WPLYW NA DZIAŁALNOŚĆ MIKROPRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW

Projekt ustawy będzie miał pozytywny wpływ na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców poprzez zapewnienie efektywnej ochrony praw ich praw i wolności, realizowanej przez Rzecznika.

V. INNE OŚWIADCZENIA I INFORMACJE DOTYCZĄCE PROJEKTU

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z czym nie podlega notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) w związku z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt został wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD49.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, ustawy o pracownikach urzędów państwowych oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rozwoju</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jadwiga Emilewicz, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Grzegorz Płatek, dyrektor Departamentu Doskonalenia Regulacji Gospodarczych, tel. 22 411 93 84, e-mail: grzegorz.platek@mr.gov.pl Andrzej Guzowski, główny specjalista w Departamencie Doskonalenia Regulacji Gospodarczych, tel. 22 411 93 89, e-mail: andrzej.guzowski@mr.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 24 września 2020 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac RM UD49</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ponad dwa lata działalności Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (zwanym dalej „Rzecznikiem”) potwierdzają zasadność powołania tego urzędu. Z roboczych informacji uzyskanych przez Ministerstwo Rozwoju wynika, że przedsiębiorcy z sektora małych i średnich przedsiębiorców (MŚP) zwracają się do niego z wieloma istotnymi problemami, których rozwiązanie wykracza niekiedy poza obecny stan kompetencji Rzecznika. W praktyce funkcjonowania zidentyfikowano trudności natury organizacyjnej, które utrudniają sprawną i efektywną działalność Rzecznika.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponowana regulacja obejmuje:

- zmiany w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz. U. poz. 648) polegające przede wszystkim na: przeformułowaniu jednego z zadań Rzecznika z „pomoc w organizacji mediacji” na „organizowanie mediacji”; określeniu, że Rzecznik może w przypadku niektórych wniosków (dot. jasno określonych w ustawie prostych, nieskomplikowanych spraw) wyznaczyć organowi, organizacji lub instytucji publicznej termin na dokonanie czynności; nadaniu Rzecznikowi uprawnienia do brania udziału w postępowaniu w sprawach cywilnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (w niektórych przypadkach);
- zmianę w ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 537), która zakłada wprowadzenie możliwości ustalania dla pracowników Biura Rzecznika dni wolnych oraz określania przez Rzecznika stanowisk, na których zatrudnieni pracownicy są urzędnikami państwowymi, a także określać wykaz stanowisk objętych aplikacją administracyjną oraz zasad i trybu odbywania tej aplikacji;
- zmianę w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325) – wskazanie przy postępowaniach Rzecznika podobnie do Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) i Rzecznika Praw Dziecka (RPD). Zmiana ma charakter doprecyzowujący i nie wprowadza dodatkowych uprawnień w stosunku do stanu obecnego.

Zmiana polegająca za zastąpieniu istniejącego obecnie w ustawie (jako jednego z zadań Rzecznika) sformułowania „pomoc w organizacji mediacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej” zwrotem „organizowanie mediacji” wynika z faktu, że to ostatnie zakłada też np. możliwość zachęcania stron do ich podjęcia w ogóle oraz możliwość podejmowania dalej idących kroków, np. poprzez wskazanie proponowanej osoby mediatora. Pozwoli to na wyraźne ugruntowanie kompetencji Rzecznika w tym zakresie, przyznając mu istotną rolę w ramach systemu alternatywnego rozwiązywania sporów na linii przedsiębiorcy — organy administracji publicznej. Powyższe rozwiązanie powinno przyczynić się zatem do zwiększenia dostępności tego sposobu łagodzenia konfliktów.

Rozwiązanie polegające na tym, że Rzecznik może wyznaczać termin dla dokonania przez niektóre organy, organizacje lub instytucje publiczne pewnych czynności (tj.: 1) zapewniania dostępu do akt i dokumentów spraw toczących się, zawieszonych i zakończonych, oraz przekazywania ich odpisów i kopii; 2) udzielania żądanych przez Rzecznika informacji i wyjaśnień; 3) udzielania wyjaśnień dotyczących podstawy faktycznej i prawnej swoich rozstrzygnięć) jest inspirowane uprawnieniem przewidzianym w przepisie art. 17 ust. 2 ustawy o Rzeczniku Praw

Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627). W ocenie projektodawcy, wymienione czynności są w sposób inherentny związane z prowadzonymi przez ww. podmioty sprawami, a ich przeprowadzenie nie powinno być skomplikowane i czasochłonne. Informacje uzyskane przez Rzecznika tą drogą mogą mieć istotny wpływ na sprawność prowadzenia przez niego odpowiednich działań. Tym samym, nowa kompetencja powinna przyczynić się pozytywnie do usprawnienia współpracy organów administracji z Rzecznikiem.

Konieczność wprowadzenia kompetencji Rzecznika polegającej na możliwości brania przez niego udziału w postępowaniach w sprawach cywilnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (pod pewnymi warunkami) związana jest natomiast ze specyfiką tego typu postępowań – choć uczestniczące w nich strony są sobie równe pod względem formalnym, to w większości przypadków przedsiębiorca znajduje się jednak na słabszej pozycji względem organów rentowych. W praktyce sprawy takie są ponadto swoistym „przedłużeniem” postępowań administracyjnych toczonych przed ww. organami, w których to postępowaniach Rzecznik, już na gruncie obowiązujących przepisów, może uczestniczyć. W konsekwencji, ewentualne uczestnictwo Rzecznika w tego typu postępowaniach cywilnych będzie dodatkowym gwarantem ochrony praw i wolności przedsiębiorców z sektora MŚP.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na charakter projektowanej zmiany odstąpiono od analizy prawno-porównawczej z rozwiązaniami innych krajów.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Rzecznik	1	akt normatywny	Możliwość organizowania mediacji, prawo dostępu nie tylko do akt sprawy zamkniętej, ale także sprawy toczącej się lub zawieszanej, możliwość wyznaczania niektórym organom, organizacjom i instytucjom publicznym terminu na dokonanie określonych w ustawie czynności, możliwość brania udziału w postępowaniu w sprawach cywilnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (w niektórych przypadkach).
Biuro Rzecznika	1	akt normatywny	Zmiany o charakterze organizacyjnym – umożliwienie ustalania dni wolnych dla pracowników Biura Rzecznika oraz określania stanowisk, na których zatrudnieni pracownicy są urzędnikami państwowymi.
Organy administracji publicznej, organizacje i instytucje publiczne	Trudne do oszacowania		Zobowiązanie do załatwiania niektórych wniosków Rzecznika w wyznaczonym przez niego terminie.
Przedsiębiorcy MŚP	Ok. 99% wszystkich przedsiębiorców w Polsce (spośród ok. 2,8 mln przedsiębiorców wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG) + ok. 0,5 mln spółek handlowych)	CEiDG – liczba przedsiębiorców aktywnych i zawieszonych Główny Urząd Statystyczny – Mały rocznik statystyczny	Oddziaływanie pośrednie poprzez zwiększenie efektywnej ochrony praw i interesów przedsiębiorców, realizowanej przez Rzecznika.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Przedmiotowe zmiany były poddane konsultacjom publicznym w marcu-kwietniu 2019 r. w ramach projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych, który został udostępniony w Biuletynie

Informacji Publicznej Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z uchwałą nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Termin konsultacji publicznych wynosił 21 dni. Projekt został także skierowany do opinii Rady Dialogu Społecznego, związków zawodowych i organizacji pracodawców, jak również Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. W ramach konsultacji publicznych projekt skierowano w szczególności do podmiotów uwzględnionych w wykazie udostępnionym na stronie ówczesnego Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii.

Ze względów technicznych zmiany dotyczące funkcjonowania instytucji Rzecznika zdecydowano się ostatecznie procedować w ramach projektu odrębnej ustawy.

Projekt ten został przedłożony Stałemu Komitetowi Rady Ministrów i rozpatrzony przez Komisję Prawniczą późnym latem i wczesną jesienią 2019 r. Ze względu na zakończenie VIII kadencji Sejmu dalsze prace nad nim zostały jednak wstrzymane. Po wyłonieniu nowego składu Rady Ministrów został on wpisany do Wykazu Prac Legislacyjnych i Programowych Rady Ministrów pod numerem UD49.

W ramach konsultacji publicznych, przewidzianych na okres 21 dni, projekt zostanie skierowany do podmiotów, których wykaz jest dostępny na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/rozwoj/wez-udzial-w-konsultacjach-publicznych-w-ramach-rzadowego-procesu-legislacyjnego>.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
budżet państwa	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
JST	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Wydatki ogółem	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
budżet państwa	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
JST	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Saldo ogółem	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
budżet państwa	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
JST	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Źródła finansowania													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektu ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków ani zmniejszenia dochodów budżetu państwa oraz nie wpłynie na budżety jednostek samorządu terytorialnego.												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich	Projekt będzie miał pozytywny wpływ na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców poprzez zapewnienie efektywnej ochrony ich							

	przedsiębiorstw	<p>praw i interesów, realizowanej przez Rzecznika.</p> <p>Zmiana polegająca za zastąpieniu istniejącego obecnie w ustawie (jako jednego z zadań Rzecznika) sformułowania „pomoc w organizacji mediacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej” zwrotem „organizowanie mediacji” powinna przyczynić się do zwiększenia dostępności dla przedsiębiorców alternatywnego sposobu rozwiązywania sporów z organami administracji publicznej, i tym samym rozstrzygania ich co do zasady w sposób szybszy i tańszy niż w przypadku drogi sądowej.</p> <p>Nadanie Rzecznikowi kompetencji do uczestnictwa w postępowaniach w sprawach cywilnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (pod pewnymi warunkami) wzmocni <i>de facto</i> słabszą pozycję przedsiębiorców w przypadku sporów prawnych z organami rentowymi.</p> <p>Rozwiązanie polegające na określeniu, że Rzecznik może wyznaczyć dla dokonania przez niektóre organy, organizacje lub instytucje publiczne pewnych czynności powinno wpłynąć pozytywnie na przedsiębiorców poprzez przyspieszenie niektórych etapów rozpatrywania wniosków, które skierowali do Rzecznika.</p>
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Brak wpływu.

Niemierzalne

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

- tak
 nie
 nie dotyczy

- zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

- zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

- tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana zmiana nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

- środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

- demografia
 mienie państwowe

- informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projekt nie będzie oddziaływał na przedmiotowe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowane wejście w życie projektowanej zmiany – po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Z uwagi na głównie techniczny charakter projektowanych przepisów, nie przewiduje się oddzielnej ewaluacji efektów nowelizacji ustaw.

Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, Rzecznik przedstawia corocznie, w terminie 90 dni od zakończenia roku kalendarzowego, Prezesowi Rady Ministrów, a także podaje do wiadomości publicznej sprawozdanie ze swojej działalności w poprzednim roku kalendarzowym. Sprawozdanie zawiera w szczególności informacje o podjętych przez Rzecznika czynnościach, a także uwagi o stanie przestrzegania praw przedsiębiorców oraz dostrzeżonych barierach i utrudnieniach w zakresie wykonywania działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.